2e Jaargang No. 11 - September 1947

HUMANITAS

ORGAAN VAN DE STICHTING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

REDACTIE: P. C. FABER EN J. BOETJE - Medewerkers: Mr. L. A. Donker, Mr. R. Friedman-v. d. Heide, E. Geerts, Dr. F. Grewel, Dr. G. Th. Kempe, D. Q. R. Mulock Houwer, H. Ploeg Jr., Dr. A. Querido, Mr. B. v. d. Waerden, e.a. - Adres Redactie en Administratie: Frederiksplein 46 Amsterdam-Centrum, Telefoon 36833, Gem. Giro S 602

ONDANKS ALLES

En daar zit je dan. De brief ligt voor je met de vraag, of jij misschien tijd en lust hebt voor Humanitas, zijnde de Stichting voor Maatschappelijk werk op Humanistische Grondslag, een korte radiospeech te houden en je denkt aan de velen, die alleen maar zin hebben om de kraan open te houden, als er muziek wordt gegeven, of een radiohoorspel, of sportverslagen en je vraagt je af: Zullen er veel mensen luisteren en heeft het dus zin, dat ik voor de microfoon ga staan en zullen er dan zijn onder degenen, die luisteren, die tenslotte gehoor geven aan hetgeen je vraagt? Ja, beste mensen, zo gaat het. Want ten slotte werk je toch niet graag helemaal zonder resultaat, niet waar?

Eidoch, ik ben dan toch maar weer gaan zitten, om hetgeen ik zeggen kon, op papier te zetten, daartoe aangevuurd door mijn grote naamgenoot Jan Pieterszoon Coen, die met z'n „ende despereert niet" mij reeds menigmaal in soortgelijke situaties, als waarin ik mij bevond, toen ik twijfelde met betrekking tot de vraag, of ik spreken zou, tot lichtend voorbeeld was.

Over „Humanitas" dus.

Wat is, wat doet, wat wil „Humanitas"?

„Humanitas" is de Stichting voor Maatschappelijk Werk op Humanistische Grondslag, een organisatie, die vooral ook het buiten-kerkelijk volksdeel in het werk van mens tot mens wil betrekken.

Vooral ook het buiten-kerkelijk volksdeel, maar niet uitsluitend.

Waar dit zo is, nemen dan ook een aantal vrienden aan het werk van „Humanitas" deel, die zich niet buitenkerkelijk noemen, óók niet tot de buiten-kerkelijken gerekend kunnen worden, en die in goede kameraadschap met de buiten-kerkelijke humanisten in „Humanitas" het werk doen, wat hun hand te doen vindt en hun hart hun gebiedt te doen.

En dat is goed, dat het zo is, want niet het wel of niet kerkelijk zijn dient te bepalen, of men zijn evennaaste, die hulp nodig heeft, ook inderdaad helpen zal.

En helpen wil „Humanitas". Helpen, overal, waar hulp geboden is.

En nu staat het zó, en daarom ook is Humanitas in het leven geroepen, dat zij, die tot enig kerkgenootschap behoren, in de regel wel de hulp krijgen, die zij behoeven, wanneer zij daartoe een beroep doen, maar de buiten-kerkelijken... Wel, die weten vaak niet, waar zij terecht moeten komen. En als zij zich wenden tot de een of andere gemeentelijke instantie, worden zij uit de aard der zaak alleen maar geholpen tot de grens van het gebied, dat zo'n gemeentelijke instantie, krachtens de daartoe getrokken lijnen, bestrijkt. Maar dat is dikwijls niet voldoende. Vandaar ook, dat de diaconieën bijspringen, vandaar ook de parochiale hulp, die verstrekt wordt en de hulp van tal van christelijke of, wilt ge — kerkelijke organisaties.

En daar nu kunnen duizenden en willen duizenden geen beroep op doen, omdat zij niet tot een kerkgenootschap behoren, noch behoren willen. „Humanitas" wil de Stichting zijn, die hen terzijde staat, hen helpt, hen dient.

„Humanitas" heeft een breed terrein ter bewerking uitgekozen en zou, als het even kon, dit hele terrein graag **goed** en **intensief** bewerken.

Het wil de thuiszittende armen bijstaan met raad en daad, het wil medewerken aan de reclassering van de ontspoorde medemens, het wil de jeugd, die dit nodig heeft, de jeugd, die gevaar loopt, maatschappelijk ten onder te gaan, helpen, bijstaan, steunen, opdat dit gevaar wordt afgewend. Het zou zo gaarne in een zo groot mogelijk aantal plaatsen gaan doen aan gezinsverpleging van het misdeelde kind, aan gezinszorg, het zou tehuizen willen oprichten voor jeugdigen, die bizondere zorg nodig hebben en ouden van dagen en het zou ook de makker, man en vrouw, die door bizondere omstandigheden in nood verkeert, zo graag, zo héél graag willen helpen.

Dit alles nu kost geld en het kost **veel** geld.

Waar nu, beste mensen, die naar mij luisteren, haalt de kerk dat geld vandaan? U zegt het al, terwijl ik deze vraag stel. Juist! Uit de elke Zondag weerkerende collectes, die in de kerken gehouden worden; uit de bizondere collectes, die zo nu en dan gehouden worden en door dominee, pastoor, kapelaan of wie dan ook op de kansel staat, met een extra woord worden aanbevolen. Of uit de giften, die binnen komen.

En nu wij! Wij komen niet elke Zondag in samenkomsten bijeen en wij missen dus de gelegenheid tot het plengen van onze offers op het altaar van de menselijke solidariteit, een solidariteit, die wij uit humanistische overwegingen, uit overwegingen van menselijke liefde de makker toch gaarne betonen willen.

En zo komt er van dat willen dan ook minder terecht dan, ja, dan wij in wezen toch ook weer willen.

Beste vrienden, ziehier nu tegelijk onze zwakte.

Zij, die lid zijn van, of behoren tot de kerk, zij doen, omdat zij daartoe regelmatig in staat gesteld worden, hun plicht ten aanzien van de medemens, die hulp behoeft. Of zij het allen graag doen, overtuigd

doen, van helerharte doen, laten we het dáár niet over hebben.

Er zullen onder hen, die wekelijks de collectes steunen, martelaren zijn en apostelen, mensen, die minder geven dan zij kunnen of met een bezwaard hart en een loens oog naar het kerkezakje geven en mensen, die blijmoedig hun gaven storten in dat altijd hongerige kerkezakje. Maar hoe het zij: zij doen.

En wij? Wij willen vaak doen, maar doen nog vaker niet.

En daarom ook, kom ik nu eens een keer, via de radio, bij u aankloppen en uw hulp, uw bijdrage vragen voor een instelling, die Faber, de volijverige secretaris van de Stichting „Humanitas", gedoopt heeft met de naam „Makkerhulp".

Faber heeft ervaren, hoe er in elke stad, groot en klein, en ook in de dorpen van Nederland in de kringen van hen, die niet tot een kerkgenootschap behoren, mensen zijn, die hulp nodig hebben, hulp, die ze niet kunnen krijgen van hun vakvereniging of van hun politieke partij en niet van de dienst van sociale zaken ter plaatse.

Hulp in allerlei vorm, hulp, die altijd geld kost of bijna altijd, en nu zou hij, Piet Faber, secretaris van „Humanitas", voor deze makkerhulp gaarne over een fonds beschikken, waar hij uit putten kon zo maar doodgewoon uit putten kon, teneinde die hulp te verstrekken, van dienst te zijn, zo maar eenvoudig weg, zonder bevreesd te zijn voor precedenten of andere p's.

Want die precedenten, beste vrienden!

Professor Halbertsma, met wie ik kortgeleden op reis was, had het daar eens over met mij en zei me: Er zijn twee p's in de wereld, die m.i. de grootste P. zijn, namelijk de P. van „prestige" en de P. van „precendent". En professor Halbertsma heeft gelijk. Want zodra je, als lid van een bestuur, eens iets voorstelt, dat **niet** precies in de reglementen, de statuten of weet ik waar, als geoorloofd omschreven staat, heb je een pracht van een kans, dat deze of gene met de wijsgerige opmerking komt, dat dit wel eens een precedent zou kunnen scheppen. En negen en negentig van de honderd maal strandt daarop dan het voorgestelde en... gebeurt er niks.

En nu wil Faber een fonds, waarbij hij maling kan hebben aan precedenten.

Hij moet kunnen helpen overal daar en in alle gevallen, waar andere organisaties, instellingen, instanties of hoe je ze nog meer noemen wilt, niet kunnen helpen, omdat er anders... pre-ce-den-ten geschapen worden.

Je zou dit fonds ook het „maling-aan-precedentenfonds" kunnen noemen, wat mij betreft. Faber wil het graag noemen „Makkerhulp". Dat komt, omdat hij schoolmeester is en ik niet.

Goed, hij zal zijn zin hebben. En de centen ook. Daar moet u, die naar mij luistert, nu aan mee helpen. Ondanks alles. Ondanks spanning tussen lonen en prijzen, ondanks dat daardoor schraalhans mogelijk ook bij u keukenmeester is en ondanks de moeite, die u heeft om aan mijn verzoek te voldoen.

Want ik weet het, als ik u nu zeg, dat u uw gaven kunt storten op gironummer 500000, zijnde het nummer van de V.A.R.A., omdat het Hoofdbestuur van de V.A.R.A. het doel, waarom het hier gaat, zó sympathiek vindt, dat het zijn prachtnummer 500000 gaarne voor dit doel ter beschikking heeft gesteld, en dat u dus alleen maar op het stortingsformulier, dat u op het postkantoor kopen kunt, hebt in te vullen „Makkerhulp", het bedrag, dat u stort en het nummer 500000, dan zegt u: lieve help, wat een soesah en u geeft niet. En toch wou ik, dat u het deed. Het geld **halen**, kunnen wij niet. Een postwisseltje zenden? Dat gaat óók. Maar als u nu toch een blanco postwissel moet gaan kopen op het postkantoor, dan kunt u net zo goed een stortingsformulier kopen, doodgewoon een stortingsformulier en dat is nog een goedkopere methode van verzending dan met een postwissel. En dan vult u in: „Makkerhulp", het gironummer 500000, V.A.R.A. Hilversum en het bedrag, dat u geven wilt.

En als wij nu eens allemaal een gulden geven? Een hele gulden! Of meer, als wij meer kunnen geven. Zouden wij daar nu veel armer van worden? Natuurlijk, als men helemaal niets missen kan, dan praten wij er niet verder over. Maar als wij eventjes kunnen, Faber zou zo heel graag alle mensen willen helpen, die hulp héél, heel hard nodig hebben, grote en kleine mensen en laten wij met zijn allen hem dat nu eens mogelijk maken. En nou niet zeggen: je kunt tóch alle narigheid in de wereld niet verhelpen, en niet zeggen: „laat de Staat maar", enz. want de Staat kán niet alles en als wij alle narigheid dan al niet verhelpen kunnen, dan kunnen wij met elkaar toch véél doen en daartoe diende ook dit betoog.

Een doodgewone bedelpartij. Ja, maar om anderen gelukkiger te maken. Ik reken op 10.000 gulden, dan kan Faber voorlopig vooruit.

Giro-nummer 500000, V.A.R.A. Hilversum. En dan allemaal meedoen, vrienden. Allemaal.

C. v. d. LENDE.

Op 13 September hield het lid van ons Hoofdbestuur, C. van der Lende, voor de V.A.R.A. de voordracht, die we boven afdrukten.

Van der Lende beweert in zijn voordracht, dat hij, in tegenstelling met Piet Faber, geen onderwijzer is. Inderdaad volgens de officiële opvatting is hij dat niet, echter, ik moge constateren, dat hij stellig de gaven, die een goed onderwijzer sieren, bezit. Hij weet voor de grote klas, die hij te onderwijzen had, de stof zeer aantrekkelijk voor te stellen.

Bovendien geeft Van der Lende ook blijk, een uitstekend psycholoog te zijn. Hij stelt zijn verzoek zeer concreet en verbindt de gehele actie aan een bepaald persoon. Wanneer het niet ging om de zaak, zou die bepaalde persoon stellig heftig protesteren. Nu ondergaat hij het gelaten en hij voegt aan de opwekking van van der Lende dit toe.

Laat iedere lezer het maanwoord van van der Lende beschouwen als te zijn gericht ook tot haar of hem persoonlijk en laat ieder haar of zijn persoonlijke verantwoordelijkheid bewust zijn en derhalve voldoen aan het dringend vermaan van van der Lende. Dus laat een ieder haar of zijn bijdrage zenden aan de V.A.R.A.

PIET FABER.

Een vraag . . .

„Als we nu na de Makkerdag geld genoeg hebben om met de plaatsing van kinderen in pleeggezinnen te beginnen, denkt u dan om de pleeggezinnen, die zich hier in Friesland al bereid hebben verklaard?" (Uit een brief van ons H.B.-lid, mevrouw v. Oostrumde Boer, Leeuwarden).

en een antwoord

Ja, wij denken daaraan elke dag, elk uur, want wij willen, wij moeten dit werk gaan doen. Hoe eerder hoe liever! Maar zonder geld gaat het niet en zeker niet op de verantwoorde wijze die wij nodig achten. En als we na de „Makkerdag" geld genoeg hebben, dan komen de kinderen naar Friesland en overal daar, waar goede pleeggezinnen zijn. Dit antwoord kan dus worden samengevat in ons bekende advies:

Aan de slag voor onze Makkerdag

Gezinshulp *te Haarlem*

Het Afdelingsbestuur van „Humanitas" te Haarlem heeft zich de gezinshulp bij noodgevallen aanvankelijk gedacht als het begin van de ontwikkeling der „wijkgedachte", waarbij dus de buurtgenoten er toe worden gebracht het als hun plicht te aanvaarden om elkander bij te staan met hulp in de huishouding, als door ziekte of door andere oorzaken, de huisvrouw is uitgeschakeld, wat, vooral, als er kinderen zijn, zo dringend nodig is.

Wij hadden ons des te meer ingesteld op het zoeken van een oplossing in die richting, omdat de z.g. neutrale sociale colonne door „Volksherstel Haarlem" opgericht en weer opgeheven bij zijn liquidatie, niet *alleen* een mislukking was, omdat geen enkele organisatie financieel bij machte was haar over te nemen, neen, zij was vooral een mislukking, omdat er in buitenkerkelijke kringen, ondanks herhaalde oproepen in het hele land, *geen* meisjes zich voor dit werk aanmeldden!

Genoemde colonne was men begonnen met een 12-tal meisjes, waarvan bovendien niet alle buitenkerkelijk waren. Op het laatst waren er nog maar acht meisjes over. De afwezigheid van roeping onder onze buitenkerkelijke jonge vrouwen voor sociaal werk is een probleem, dat zorg baart en aandacht vraagt! De Confessionelen hebben in dat opzicht een grote voorsprong.

Door de zich manifesterende nood in Haarlem-Oost ontstond daar op initiatief van een groep mannen en vrouwen onder leiding van de heren De Boer en Cramer een poging om te komen tot maatschappelijk werk. Men zocht contact met onze afdeling; een financiële, tevens propaganda-actie werd onder leiding van de heer Cramer aangepakt en tijdens deze voorspoedige actie, die wij ook in de andere stadsdelen hopen te gaan voeren, kwam plotseling mevrouw A. Mars—Westerhoven naar voren met twee jonge dames, die bereid waren gezinshulp te gaan verlenen tegen een redelijk loon. Contact werd gezocht met de Wethouder en de Directeur van Sociale Zaken, waarbij verkregen werd, dat dezelfde bepalingen zouden gelden als bij de beide Confessionele colonnes, waarvan bij de liquidatie van V.H.H. de ene door de Katholieken en de andere door de Protestants-Christelijke groepen werd overgenomen.

De gang van zaken is nu aldus: Mevr. Mars ontvangt een aanvrage voor gezinshulp, waarbij doktersadvies. Zij geeft haar door aan een der zusters, die de verbinding vormen tussen de Geneeskundige Dienst en Sociale Zaken en de sociale colonnes. Een der zusters bezoekt het nooddruftige gezin, beoordeelt de financiële draagkracht. Is deze voldoende krachtig, dan moet het volle bedrag worden betaald. Is ze dat niet, dan wordt vastgesteld of er en hoeveel er kan worden bijgedragen in de kosten, de rest betaalt de Geneeskundige Dienst. Is het een geval van Sociale Zaken, dan vergoedt de Gemeente het volle bedrag: *f* 1.75 per 1/2 en *f* 2.75 per 1/1 dag. Of er bijbetaald moet worden en hoeveel, wordt vastgesteld aan de hand van het inkomen en naar het aantal kinderen.

Wat wij in Haarlem doen is dus nog van geringe omvang, maar er zit ongetwijfeld perspectief in..... als er voldoende animo is voor het werk zelf! De leidster is doende contact te zoeken met de sociale werksters van industriële instellingen en fabrieken en ook met de spoorwegen, omdat zij van deze samenwerking veel verwacht.

De meisjes, die geheel onder leiding en toezicht staan van Mevr. Mars, zullen natuurlijk verstandig doen in de avonduren cursussen te volgen, die opleiden tot gezinsverzorgster. Wanneer zij te zijner tijd door meerdere kennis en ervaring, méér moeten gaan verdienen, dan zal „Humanitas" moeten bijpassen, evenals zij moet bijpassen, als er soms een halve of hele dag geen emplooi is voor de meisjes, wat zelden gebeurt.

De opzet van nu is een proefneming in samenwerking met het Gemeentebestuur, waarvan de aard u reeds gebleken is, van een half jaar. Wij ontvangen dan ook directe aanvragen om hulp van Sociale Zaken. Het laat zich echter aanzien, dat wij reeds spoedig aan uitbreiding toe zijn en het is alweer de vraag, of er meisjes beschikbaar zullen zijn, die zich aangetrokken gevoelen tot dit mooie maatschappelijke werk.

Van de roeping tot dit werk bij onze jonge mensen is een waardige verzorging der bijstand behoevenden in buitenkerkelijke kringen, afhankelijk en daarom moet iedere buitenkerkelijke zich bewust worden van zijn plicht tegenover zijn evennaaste en wel zó, dat hij dit plichtsbesef omzet in daden, in financiële offers, maar ook in propaganda onder zijn groepsgenoten en onder onze jeugd, waardoor men voldoening leert vinden in sociaal even onmisbare, als nuttige arbeid!

Van groot belang is, dat de jonge vrouwen ,die deze hulp brengen, haar ogen de kost geven en andere, zoals geestelijke, morele en paedagogische noden, die zij bij haar werk ontdekken, aan haar leidster mededelen, die deze dan aan onze Commissie voor Maatschappelijk Werk kan doorgeven, waarna het nodige kan worden gedaan.

Verder hopen wij ook oudere, gehuwde vrouwen in dit werk te betrekken tegen de geldende vergoeding, vrouwen ,die gaarne een paar halve dagen in de week uit werken gaan, doch, die er voor voelen om tevens maatschappelijk nuttig te zijn onder mensen, aan wie haar hulp zo bijzonder goed besteed is en waardoor het werk zelf zoveel te meer voldoening geeft, ook al zouden zij dan in het bedrijfsleven meer kunnen verdienen!

Voor dit werk, voor de uitzending van uitgeputte huismoeders met een week vacantie, waarbij ook op hulp in de huishouding door onze colonne gerekend moet worden en voor elke andere vorm van maatschappelijke arbeid is nu eenmaa geld nodig. *Makkerdag* is een uitgezochte gelegenheid om door een extra bijdragen te tonen, dat gij uw plicht in dit opzicht erkent, dat gij door uw sociaal geweten aangemaand, ook de consequenties aanvaarden wilt. En als ge dan in het oog houdt, dat elk bedrag meetelt, dan kan er uit het overleg tussen elke buitenkerkelijke burger en zijn beurs, te zamen, héél wat worden bereikt! Draagt dus bij aan ons *Makkerfonds*, waaruit kan worden geput, als dit nodig is om nood te bestrijden!

F. Vl.

Gezinsverzorging

In dit nummer van „Humanitas" wordt een beschouwing opgenomen van onze vriend Vl. over wat in Haarlem geschiedt. We hadden gaarne een korte aantekening willen maken bij deze beschouwing. Helaas, de ruimte ontbreekt ditmaal. In een volgend nummer hopen we onze opmerkingen alsnog te plaatsen.

Gaarne vestig ik nog wel even de aandacht op de advertentie in dit nummer over de opleiding van meisjes tot gezinsverzorgster te Amsterdam. Mag ik deze advertentie wel in de bijzondere aandacht aanbevelen? Zonder behoorlijk opgeleide gezinsverzorgsters kan het werk der gezinsverzorging niet dat effect sorteren, dat gewenst, noodzakelijk en... mogelijk is.

P. C. F.

Dagboekblaadjes

EN ALS MEN VERRE REIZEN DOET.....

Ja, dan kan men, volgens het bekende versje „wat verhalen".

Nietwaar: veel nieuwe indrukken doet men dan op, met andere levensgewoonten komt men in aanraking, diverse bezienswaardigheden zal men aantreffen op z'n reis door het vreemde land.

Meer in het bijzonder betreft die verwachting dan nog het eigen arbeidsveld, waarvoor men extra belangstelling heeft en waarbij de reiziger naar een vreemd land hoopt en verwacht, dat gans nieuwe vraagstukken, andere problemen en dito ideeën op hem zullen aanstormen. Zo althans verging het uw dienaar Job toen hij, dank zij zekere verbindingen uit de bezettingstijd en een vriendelijke uitnodiging, een bezoek aan Zwitserland kon brengen. Die gelegenheid wilde hij vooral ook benutten iets te gaan zien en iets naders te vernemen over het werk der Kinderbescherming in het land van die grote Kinderbeschermer: Johann Heinrich Pestalozzi.

Nieuwe vraagstukken — gans andere problemen dus tegemoet...

Maar och arme, men ontdekt al spoedig dat de „verre reis" dáárvoor blijkbaar een stuk verder had moeten zijn dan een grensgebied van ons oude West-Europa, dat toch wel iets schijnt te hebben van een eenheid. Al zou je het niet steeds zeggen...

Want als men na een treinreis van bijna een etmaal voor het eerst in Zwitserland komt dan ziet men ongetwijfeld als Nederlander onbekende dingen; zoals de bergen, soms met sneeuw bedekt, ondanks de ongekend warme zomer, die ook hier tot een dreigende verschrikking voor de boeren werd, in dit land van veelal mager alpengras en dito koeien. Men ziet er opgepoetste steden en glanzend-glimmende tramwagens die de bekende Hollandse zindelijkheid naar de kroon steken. Ook de etalages der winkels bieden vele verrassingen, niet het minst op het gebied der (hoge!) prijzen. Maar die zeggen niets als men de lonen nog niet kent. Leert men die kennen dan is de conclusie dat het „bij ons in Holland" heus nog zo gek niet is met die veel becritiseerde loon- en prijspolitiek. Alle verlokkende etalages in de Zwitserse steden ten spijt.

Ook hier geldt stellig wat mij de bureausecretaris van „Pro-Juventute" in Zürich zei: „het is bij ons niet zo mooi als het er aan de buitenkant uitziet".

Hij doelde daarbij dan in het bijzonder op de toestanden waarbij de Kinderbescherming optreedt. Het sterk gestegen aantal echtscheidingen b.v. is één der vraagstukken welke de sociale werkers ook in dit land bezig houden.

Hoezeer er ook op andere terreinen van het sociale leven overeenstemming is te constateren viel ook op te maken uit de propaganda-platen aan de muren (mooie platen, want dat kunnen die Zwitsers) waarop was gevraagd op 6 Juli '47 „Ja" te stemmen over de vraag of de voorgestelde wettelijke ouderdoms-, weduwen- en wezenvoorziening moest worden ingevoerd. De Zwitserse meerderjarige mannen, van 20 jaar af dus, (de vrouwen hebben geen stemrecht) hebben in overgrote meerderheid met dat „Ja" geantwoord op de vraag van de Zwitserse collega van Minister Drees.

Het betreft hier weliswaar geen noodvoorziening, wat te verstaan is in dit land waar de oorlog goeddeels aan voorbijging en waar bovendien nog geen wettelijke ouderdomsvoorziening bestond. Ook dit, schijnbaar door z'n bergen afgesloten Alpenland, ontkomt dus niet aan de algemene sociale vernieuwingsstroom die over de wereld gaat en beïnvloedt ook deze weer op haar beurt. Eén wereld — of géén...

Inderdaad, ook wat betreft de overeenkomst tussen Nederland en Zwitserland op het terrein der Kinderbescherming. Ook daar, als bij ons, veel toewijding en activiteit in vele kringen; ook daar het moedig voorwaarts gaan op de weg naar uitbreiding, verbetering en vernieuwing in het werk der Kinderbescherming.

Daarbij kunnen wij van de Zwitsers leren en omgekeerd zij van ons. Dat is wel de totaal-indruk die ik opdeed bij m'n verblijf in een opvoedingsinrichting en bij m'n bezoeken aan verschillende „Anstalten" en „Heimen" voor kinderen en jeugdigen. Een indruk die enerzijds bevestigd werd in de gesprekken met de leiders(sters) van deze inrichtingen en anderzijds door het kennisnemen van diverse publicaties.

Zo bevatten de laatste jaargangen van het „Fachblatt für Schweizerische Heime und Anstalten" vele beschouwingen en verslagen van inleidingen op diverse conferenties, welke doen zien hoe ook daar geworsteld wordt met, in wezen, dezelfde problemen die wij kennen. Leest men daarenboven het jubileumboek, uitgegeven in 1944 bij het honderdjarig bestaan van de „Verein für Schweizerische Anstaltswezen", dan bemerkt men ook hier een sterke drang tot samenwerken, tot ordening, waar deze mogelijk en geboden is.

En de eerste zin in dit boek geeft wel zo duidelijk onze gemeenschappelijke — algemene opvatting aan op het gebied der Kinderbescherming dat hierdoor reeds van een gelijkgerichtheid tussen onze beide landen gesproken kan worden. „Die Anstalt ist nicht das Ideal. Das Ideal ist und bleibt die Familie", aldus Bundesrat Dr. Philip Etter in zijn voorwoord.

Maar ondanks dat gezins-ideaal heeft men ook in Zwitserland een inrichtingswezen tot ontwikkeling gebracht — moeten brengen — dat voor dit kleine land met z'n ca. 4½ millioen inwoners uitgebreid kan worden genoemd. Ook al zijn volgens mijn deskundige zegslieden de rond 240 Jeugd en opvoedingsinrichtingen en tehuizen met hun 12500 plaatsen nog altijd te weinig om de stroom van bedreigde en reeds ontspoorde jeugd op te vangen. Bekende klanken alweer!

Wat dat „opvangen" betreft: hier is meen ik voor ons wel iets te leren. In de eerste plaats moet hier genoemd worden het instituut van het „Jugendambt", de ambtelijke Kantonale of Gemeentelijke instelling, waaronder alle bijzondere aangelegenheden inzake jeugdigen ressorteren. Met een levendig contact tussen dit „Jugendambt" en de school.

De school..... ja, toen die ter sprake kwam heb ik me werkelijk een beetje geschaamd als Nederlander. Want ik moest op de desbetreffende vraag immers antwoorden dat juist een paar dagen voor m'n vertrek ons Nederlandse Parlement de Jeugdbescherming een gevoelig verlies deed lijden door de „opschorting" van het verplichte achtste leerjaar.

Acht jaar, dat is het minimum voor geheel Zwitserland en in vele Kantons is het negen jaar.

Ons „opvangapparaat" bij uitstek, vooral met straks overal de visiting-taecher(?), is wel danig verzwakt, juist voor de moeilijke leeftijdsgroep der 13-, 14-, 15-jarigen, die in Zwitserland nog de beveiliging der school genieten. Die school neemt ook in het inrichtingsleven een grote plaats in. Volgens sommigen zelfs een te grote plaats. Het onderwijs is voor 95% openbaar, waarbij opgemerkt dient te worden, dat bijbelonderricht in het gewone lesrooster is opgenomen.

„PRO JUVENTUTE"

Als uitstekend preventief-werkend in dienst der Kinderbescherming mag zeker aangemerkt worden de landelijke Stichting „Pro Juventute". Waarbij u niet moet denken aan onze Nederlandse Verenigingen van die naam met hun zeer belangrijke intensieve, maar beperkte arbeid, op het gebied der, in hoofdzaak, strafrechterlijke minderjarigen en de gezinsvoogdij.

Het Zwitsers „P.J." is inderdaad „Voor de Jeugd", d.w.z. houdt zich bezig met alle vraagstukken die de jeugd raken, werkt hier stimulerend en organiserend, neemt en ondersteunt nieuwe initiatieven waar het betreft de bescherming van kinderen en jeugdigen in de meest uitgebreide zin. Zelf exploiteert deze Stichting echter geen huizen, alhoewel b.v. wel het bekende „Pestalozzi"-dorp te Trogen, dat ik ook bezocht, onder de hoede van „P.J." is gesteld door de onderbrenging van het secretariaat en het beheer daar wordt gevoerd.

Aan het Centraal secretariaat zijn drie vakafdelingen verbonden: „Moeder en Kind", „Schoolkind" en Niet-schoolplichtigen en vrije tijd".

Een uitgeverij geeft vijf maanbladen uit welke zich met de onderscheiden vragen dezer afdelingen bezig houden en daarnaast tal van geschriften op deze gebieden der jeugdzorg. Zo verscheen kort geleden een brochure „Fürsorge für das Pflegekind".

Het beheer over verschillende openbare en particuliere fondsen behoort eveneens tot de taak van „P.J.". Dit zijn gelden, die voor allerlei soorten jeugdarbeid beschikbaar zijn gesteld.

Voor het preventieve werk is vooral van belang de gedecentraliseerde werkwijze, in het algemeen m.i. trouwens een belangrijk element als gevolg der Staatkundige bestuursvorm in Zwitserland, met de sterk zelfstandige Kantons en Gemeenten. „Pro-Juventute" telt 192 districten aan het hoofd waarvan een secretaris welke algemene richtlijnen en adviezen van het Centraal Secretariaat te Zürich ontvangt. De districtssecretaris staat op zijn beurt weer in verbinding met de „P.J." secretariaten in de gemeenten van het district. Ruim 3000 van deze secretariaten in geheel Zwitserland zijn vooral ook actief bij het verwerven van de belangrijkste financiële inkomsten van „P.J.": de jaarlijkse in December plaatsvindende verkoop van „Pro-Juventute"-postzegels en briefkaarten. In 1946 bracht deze verkoop van de officiële P.T.T.-postzegels en kaarten uit de toeslag daarop, een bedrag op van rond fr. 1.700.000. (1 fr = *f* 0.62). Geluks- en rouwtelegrammen-toeslag bracht „P.J." nog eens in dit jaar rond fr. 165.800 in kas. De districts- en gemeentesecretarissen zijn veelal niet bezoldigd.

Vermeldenswaard is zeker dat in het reeds sedert 1912 bestaande en onder toezicht van de Bondsraad werkende „Pro-Juventute" alle geestelijke stromingen samenwerken en zijn vertegenwoordigd. Bij de aanwijzing der Districts- en Gemeente-secretarissen houdt men uiteraard rekening met de meerderheid der geestelijke stroming in de betrokken streek.

Het is moeilijk hier een vergelijking te trekken met ons land. Onze jonge Nederlandse Jeugd Gemeenschap (N.J.G.) en ons Nationaal Bureau voor Kinderbescherming tezamen gezien (en in de toekomst hopelijk hecht tezamen werkend) benaderen wellicht nog het meest het totaalbeeld van het Zwitserse „Pro-Juventute".

In ieder geval verricht deze particuliere Stichting een zegenrijk werk in dienst der Kinderbescherming.

Ik noem hiervan slechts: Cursussen over Kinder- en Kleuterzorg, Filmavonden en tentoonstellingen over opvoeding en kinderverzorging. Gratis vacantieverblijf voor moeders van grote gezinnen en behoeftige moeders en kinderen (afd. „Moeder en Kind). Het winnen van „Vrienden der Pleegkinderen" (in 1946 was het resultaat: 4500). Het tekort aan goede en voldoende pleeggezinnen (als bij ons) was hiertoe aanleiding.

Vacantie en vrije tijdsbesteding van het schoolkind bevordert men o.m. door z.g. gratis-plaatsingen in vacantieoorden en bij families. Schoolkinderen in z.g. Bergscholen ontvangen door bemiddeling van „P.J." Ski's en skikleding voor onbemiddelde leerlingen.

De vrije tijd afdeling stichtte in 1946 in 32 gemeenten tehuizen voor niet-leerplichtige jeugd en organiseerde 12 leiderscursussen voor dit werk en nam aandeel in de handenarbeidcursus voor inrichtingspersoneel. Een film: „Vrije tijd — waardevolle tijd" werd vele malen vertoond. In de mobilisatie richtte „P.J." ruim 300 Vrije tijd-tehuizen voor militairen in.

Al zeggen financiën niet alles: een budget over 1946 van 4½ millioen Zw. franken zegt toch wel *iets* over de activiteit van „Pro-Juventute" in Zwitserland.

PROBLEMEN ALS BIJ ONS.

Aan de grote vraag naar afdoende middelen tegen de nood der jeugd en alles wat ermee samenhangt, is daarmee ook hier, zoals bij ons nog, nog bij lange niet voldaan. De grote en dringende problemen blijven om een oplossing vragen. De overeenkomst met onze problemen blijkt reeds bij een korte opsomming, ook zonder dat het mogelijk is ze hier nader toe te lichten. Ik noem: verhouding overheid en particulier werk, bij zich uitbreidende steun van de overheid. Financiële nood van vele inrichtingen (terwijl sommige corporaties en instellingen een zekere weelde ten toon spreiden: weeshuizen!); Personeelsvraagstuk: groot tekort, scholing en salariëring (er zijn inrichtingen waar de na de oorlog door het Kanton verstrekte subsidie voor het onderwijs het nodig maakte het salaris van de onderwijzer met 100% te verhogen en dientengevolge ook van het overige personeel en de Directies. Hoe slecht die beloning dus voordien was kan men zich wel voorstellen, wat ons in Nederland trouwens niet zo moeilijk valt...). Inrichting of pleeggezin? is hier in Zwitserland ook een veel besproken vraag in de Kinderbeschermingswereld, ondanks de principiële voorkeur voor het gezin.

Uitbreiding van het aantal inrichtingen en daarbij, ook weer als bij ons, een voorkeur voor kleinere observatie en doorgangshuizen. Hierbij dan ook de vraag: kort of lang verblijf?, waarbij de vakopleiding in vele inrichtingen als ook het onderwijs de schaal wel naar het laatste doet overslaan.

Daar verscheidene inrichtingen z.g. Werkstätten en (of) Landwirtschaften hebben is de vraag der exploitatie van kinderen ook meerdere malen aan de orde. Er zijn stemmen opgegaan die het meewerken van schoolkinderen in de Landwirtschaft geheel verboden willen zien.

De vernieuwing van het inrichtingswezen in het raam van het totale streven naar vernieuwing in opvoeding en onderwijs is ook bij Pestalozzi's erfgenamen — vanzelfsprekend — aan de orde.

Die vernieuwingswil komt ook tot uiting in het Zwitserse Wetboek voor Strafrecht dat in 1942 van kracht geworden is en waarin een modern individualiseringsstreven t.o.v. misdadige en ontspoorde mensen uitdrukking heeft gevonden. De opvoedingsgedachte neemt er een belangrijke plaats in. Dat deze gedachte steeds meer veld wint en in de praktijk toepassing vindt zag ik bevestigd bij m'n bezoeken aan enige jeugdinrichtingen. Daarvan hoop ik nog iets te vertellen in een volgend dagboekblaadje. Ik wil echter niet eindigen zonder reeds één aantekening uit dit blaadje over te schrijven, ter illustratie van genoemde vernieuwingswil en die bovendien wel zeer goed past in „Humanitas". De volgende uitspraak trof ik aan in een vroeger sombere cel, thans een gezellige en lichte kamer, waar een „gestrafte" jonge kerel vrij in en uit ging:

> *„Justiz soll nicht bloss Buchstabe sein, sondern Geist, in welchen der Glaube an das Gute imm Menschen lebendig bleibt".*
>
> *(Standesrat Wettstein)*

Die humanistische geest, door alle problemen en vraagstukken heen, ook in Zwitserland te hebben aangetroffen, was een blijde en bemoedigende ervaring.

JOB.

Vacantie-besteding

Een stralende Augustusmorgen van dit jaar, een „door-de-weekse-dag" nog wel, zag men ruim 25.000 Amsterdammers opgewekt naar de buitenkant van hun stad trekken. Want, lezer, het was „Bosdag".

Het Amsterdamse Bos,

dat prachtige nieuwe park van Amsterdam, gelegen voorbij het Stadion aan de Amstelveenseweg, was door het Vacantie Comité uitverkoren tot voornaamste recreatie-oord voor hen, die elders hun vacantie niet konden doorbrengen dus: voor de thuis-blijvers. Volksdansen, volksspelen, een levende poppenkast, Brederode's „Sijmen sonder soetichheidt" en muziek.

Van 4 tot 16 Augustus werd de „vacantie in eigen stad" een succes voor de hoofdstad. Twee „Bosdagen" vormden het hoogtepunt. Vooral voor de vrouw des huizes (en ik denk met name aan de arbeidersvrouw) betekenden deze dagen nu juist eens een vacantie zonder zorgen. De kinderen immers werden in het uitgestrekte Bosplan prettig beziggehouden. De onverwoestbare Jan Klaassen trok duizenden jonge gasten. De vijvers gaven gelegenheid te over tot zwemgenot. De politie, in ruime mate aanwezig, was goede maatjes met de jeugd en behartigde hun veiligheid. En: voor het middageten behoefde men geen zorg te hebben. Voor 50 cts. slechts was een uitstekende, voedzame „aardappel-met-groente"-pot verkrijgbaar.

Het was de eerste maal, dat Amsterdam vacantieweken organiseerde voor de bevolking. Het Vacantie Comité is er populair geworden. Als aantal bezoekers aan alle festiviteiten tezamen werden 155.000 genoteerd. De zgn. „gesloten" arbeiderswijken als „Noord" en Betondorp spanden de kroon. Naast de beide Bosdagen trokken de — gratis! — filmochtenden, de openluchtconcerten, de kinderspelen op straat en het zgn. „filmkalveren" (de film in haar jeugdjaren, in de openlucht vertoond: „Uit de Kalverjaren van Tante Bios") de meeste belangstelling. Daarnevens gaven de schouwburgen belangrijke reducties. Het Gemeentebestuur verleende volledige medewerking. Met de Wethouder van Sociale Zaken aan het hoofd als voorzitter van het Comité, verzetten vele takken van dienst bergen werk.

Ook in Den Haag kon eveneens mede dank zij het daadwerkelijk zeer actieve medeleven van de gemeente, van geslaagde vacantieweken worden gesproken. Hier was reeds het vorige jaar de ouverture gespeeld. De vermaard geworden concerten van het Residentie-Orkest in Houtrust waren ook ditmaal uitverkocht. Aan Den Haag de eer met deze concerten, ruiterfeest, toneelvoorstellingen voor de jeugd op pleinen en excursies, nog méér bezoekers getrokken te hebben dan Amsterdam. Het waren er ruim 200.000! In Amsterdam mompelt men echter ondeugend, het volgend jaar de residentie te zullen overtreffen!

Vacantie voor de thuisblijvers.

Dit was het devies, waaronder in April 1946 het Centraal Werkcomité Vacantiebesteding zich constitueerde. Geboren uit contact tussen Ned. Reisvereniging en Ned. Volksherstel, na verkregen warme instemming van de Ministeries van Sociale Zaken en O.K. en W., bestaat dit college thans met deze vier instanties bovendien uit de volgende organisaties: Volkshogescholen, Ned. Sportbonden, A.N.V.V., de Vakcentrales, de werkgeversorganisaties, terwijl in het voorjaar van 1947 het Centraal Comité werd uitgebreid met enkele jeugdorganisaties.

Het Centraal Werkcomité (het zij nadrukkelijk gezegd) houdt zich bezig met de vacantiebesteding zèlve. Zijn taak is het stimuleren van mogelijkheden en het bevorderen van maatregelen, welke kunnen bijdragen tot het opvoeren van peil en omvang der vacantiebesteding in Nederland. Speciaal ziet men in de eerste plaats de noodzaak van het doen scheppen van recreatiemogelijkheden gedurende de vacantie voor thuisblijvers in eigen omgeving. Het is bedoeld voor „de" bevolking in totaal, voor alle gezindten, voor alle lagen.

Men kon voor 1946 wijzen op ruim 20 geslaagde plaatselijke vacantie-weken.

Naast Amsterdam en Den Haag noemen we voor deze zomer o.m. Eindhoven, Vlaardingen, Haarlem (gecombineerd met Bloemenweek), Zutfen, Deventer, Hengelo, Almelo, Breda, Arnhem, Nijmegen. In Utrecht en Rotterdam vond nog geen daadwerkelijke verwezenlijking van de plannen plaats.

Speciaal gememoreerd dienen o.m. in Amsterdam en Den Haag de zeer geslaagde bezoeken van de mijnwerkers genoemd te worden.

Heeft het nu eigenlijk nog zin te wijzen op het nut van vacantie, maar vooral op de goede besteding daarvan? Dat onze Overheid inziet, ook op dit terrein samen te werken met het particulier initiatief, bewijst de grote en daadwerkelijke belangstelling van de reeds genoemde Ministeries en Gemeentebesturen.

Interessant is het ook te wijzen op Engeland, waar de Regering in het eerste oorlogsjaar 1940 de arbeiders-vacanties verbood, doch deze daarna echter verplicht stelde!

Dat het probleem van de vacantiebesteding een onderdeel uitmaakt van het veel omvangrijker vraagstuk van de vrije tijdsbesteding, het zij hier slechts even, doch nadrukkelijk aangestipt. Terreinafbakening is ten deze nodig en gewenst.

Ook een taak van Humanitas.

De ene belofte is een andere waard. Reeds lang geleden vroeg de Hoofdredacteur mij eens iets te schrijven over één der onderdelen van ons werk. De vacantiebesteding leek mij een dankbaar gegeven tot inlossing decr schuld. Doch hieraan zij een tegenprestatie verbonden. Het lijkt mij een mooie taak voor Humanitas en de plaatselijke afdelingen om dit vacantiewerk, als hierboven geschetst, in eigen omgeving mede te bevorderen. Wil men in 1948 paraat zijn, het begin met de voorbereidingen worde thans reeds gemaakt. De eerste stap is de oprichting van een plaatselijk comité, waarin alle lagen der bevolking vertegenwoordigd zijn. Het Centraal Comité beantwoordt gaarne vragen.

Aan Humanitas het woord tot inlossing dezer nieuwe, eenzijdig opgelegde schuld. Mr. H. BOASSON.

Opleiding Gezinsverzorgster A en B

Ten behoeve van Amsterdamse meisjes begint in Januari 1948

een dagcursus voor gezinsverzorgster A.

Deze cursus bestaat uit een theoretisch en een practisch gedeelte, elk van een half jaar. Gedurende het practijk-halfjaar bedraagt het salaris *f* 115.— per maand, na diploma *f* 125.— per maand.

Daarna bestaat de mogelijkheid tot opleiding voor het diploma B (sociaal gezinsverzorgster). Salaris *f* 150.— per maand.

KOSTEN:	voor het theoretisch gedeelte *f* 50.—.
LEEFTIJD:	van 20 jaar af.
OPGAVEN:	vóór 15 October a.s. Van Eeghenstraat 66, tel. 97492.
INLICHTINGEN:	mondeling iedere Woensdag van 9—1 uur.

Adv.

„Middeloo" te Amersfoort

opleidingscentrum voor Sociale Jeugdzorg

Hoewel „Middeloo" gedurende zijn eenjarig bestaan reeds enige bekendheid in de wereld der Kinderbescherming heeft verworven, zullen vele lezers en lezeressen onder u vragen, wat dit opleidingscentrum nu eigenlijk precies wil. Waarin verschilt het van de Scholen voor Maatschappelijk Werk, wat brengt het voor nieuws?

Ja, een school als „Middeloo" is iets „nieuws" en als zodanig verwacht de buitenstaander iets dat tot nu toe nog niet is geweest en dat een soort hervorming teweeg zal brengen in de opleiding voor jeugdleidsters.

Hervorming? Nee, dat was niet de gedachte, waaraan „Middeloo" zijn bestaan te danken heeft. „Middeloo" wil slechts een uitbreiding geven aan een meer toegespitste specialisatie van één van de onderdelen van het zo uitgebreide programma van de Scholen voor Maatschappelijk Werk. Een gespecialiseerde opleiding dus voor hen, die in inrichtingen, tehuizen, kampen, enz., hun krachten willen geven ten behoeve van het verwaarloosde kind, maar — en dit is het „nieuwe" — een opleiding in internaatsverband.

Er heerste en heerst een ontstellend tekort aan geschoolde krachten in de verschillende instellingen op het gebied der Kinderbescherming. Meer en meer is men ervan overtuigd, dat liefde en belangstelling, hoe noodzakelijk ook, alléén niet voldoende zijn, het kind die geestelijke en lichamelijke verzorging te geven, waar het recht op heeft.

Deze overtuiging heeft geleid tot de oprichting van het Opleidingscentrum voor Sociale Jeugdzorg „Middeloo" te Amersfoort.

Hier wil men trachten de toekomstige jeugdleidsters in het helaas korte tijdsbestek van één jaar, te vormen tot mensen, die naast hun liefde voor het kind, een ruim inzicht hebben in de kinderlijke psyche en bovenal tot mensen, die bewust in het leven staan en begrip hebben voor hetgeen straks in het jeugdwerk van hen zal worden gevraagd.

Karaktervorming, voorzover dat in één jaar mogelijk is, is dan ook het fundament, waarop het programma van „Middeloo" is samengesteld.

Naast de theoretische vakken als Sociale Psychologie, Sociale Opvoedkunde, psychopathologie, paedotherapie, enz., welke natuurlijk een belangrijke plaats innemen, wordt veel aandacht geschonken aan practische vakken als: handenarbeid, muziek, volksdansen, lekenspel, sport en spel.

Het eerste jaar is binnenkort afgesloten. In October gaan de cursisten de practijk in en eerst nà dit jaar zal hen eventueel het diploma worden uitgereikt. (Gestreefd wordt naar erkenning van dit diploma door de Nationale Federatie de Nederlandse Bond tot Kinderbescherming).

Er werd hard en met enthousiasme gewerkt en al was dit eerste jaar uiteraard een experiment en zullen er fouten zijn gemaakt, toch menen wij te mogen zeggen, dat velen heel wat beter toegerust hun werk gaan beginnen, dan zonder deze opleiding mogelijk zou zijn geweest.

Een jaar internaatsleven kan niet nalaten in de meeste gevallen een gunstige en opbouwende invloed op het karakter van jonge mensen uit te oefenen.

En wij hebben jonge mensen nodig, die naar bewustwording streven en hun verantwoordelijkheid voelen ten opzichte van hun medemensen en van de vele, vele kinderen, die om verzorging vragen en deze nog altijd moeten ontberen.

Op het gebied van de Kinderbescherming ligt nog een zware taak te wachten op onze Nederlandse jonge vrouwen.

„Middeloo" wil trachten, de toekomstige jeugdleidsters te helpen, zich zo goed mogelijk van deze taak te kwijten.

Ook voor hen, die in verband met hun werk of anderszins niet in staat zijn de B-cursus (interne cursus) te volgen, bestaat gelegenheid toch hun theoretische kennis uit te breiden. Hiertoe is in de loop van het jaar de „Cursus voor Externen" in het leven geroepen, ter verkrijging van het diploma A.

Bovendien begint in September a.s., een derde cursus, „Cursus C", voor hen, die in het bezit zijn van een diploma School voor Maatschappelijk Werk, K en O, of een daarmee gelijkstaande opleiding.

Deze cursus beoogt de vorming van leidinggevende krachten op het gebied van de Kinderbescherming.

De inschrijving voor de nieuwe cursussen B en C zijn nog niet gesloten.

Wanneer u belangstelling hebt voor het kinderbeschermingswezen en inlichtingen omtrent het Opleidingscentrum wenst, dan is de Directrice, Mej. H. C. L. Müller Kühlenthal, Kon. Wilhelminalaan 1, Amersfoort, gaarne bereid, u nadere gegevens te verstrekken.

Gevraagd op het kantoor ener Stichting een

jonge dame

leeftijd omstreeks 21 jaar, voor administratie, typen en maatschappelijk werk. Aangename werkkring; werktijd tot 4 uur.
Soll. onder No. 500 bureau van dit orgaan. (Adv.)

UIT ONZE AFDELINGEN

De berichten, welke wij uit verscheidene onzer afdelingen ontvingen, duiden op een grote activiteit voor onze a.s. **Makkerdag.** Men gaat aan de slag. Wij wachten met spanning het resultaat.

ALKMAAR.

Op 4 October wordt daar een huis-aan-huis-collecte gehouden. Op een feestavond ter viering van de invoering van de „Wet-Drees", zal de afdeling van „Humanitas" zich ook niet onbetuigd laten. Propagandakaarten zullen worden verkocht en belangstelling voor het werk worden gevraagd. „„Wij zullen", zo schrijft de secretaresse natuurlijk zoveel mogelijk propaganda maken voor „Makkerdag".

Die vanzelfsprekendheid is het beste uitgangspunt voor een goed resultaat, dat we onze Alkmaarse vrienden van harte toewensen.

ALMELO.

Daar zullen ze trachten een collecte te houden. Vergunning aan B. en W. is aangevraagd.

Op 23 September wordt er een propaganda-feestavond gehouden. Spr.: Mevr. F. Oostrum—de Boer, lid van ons hoofdbestuur. Leden van vele instanties en verenigingen ontvangen een uitnodiging en in de pers wordt propaganda gemaakt. Voor wat Almelo betreft, blijft dus Twente niet achter in de actie voor „Makkerdag". Daar is de volijverige en vasthoudende secretaresse mej. Weltevreden, die ons deze berichten zond, trouwens borg voor. Grotere bekendheid geven aan ons werk is haar devies. Bij onze „Makkerdag"-actie komt dat daar zeker in orde.

AMMERSTOL,

ons jonge correspondentschap, laat ons ook niet in de steek. Op de

4e October wordt een lijsten-collecte gehouden, huis aan huis, in Ammerstol, Bergambacht en Stolwijk. 2500 circulaires worden vooraf verspreid. „Naar ons aller inzicht zal zo'n collecte zeker wel slagen," schrijft ons de secretaris, We hebben zo'n vermoeden, dat die goede verwachting steunt op een grondige kennis van de eigen streek en het vertrouwen op de eigen rustige, maar taaie activiteit van onze vrienden daar aan de Lek.

AMSTERDAM

heeft in verschillende districten buurtvergaderingen, waar de propaganda voor de „Makkerdag" wordt ingeluid. Zo komt district Noord op 26 Sept. bijeen in de Nachtegaalschool, Nachtegaalstr. Jo Boetje bespreekt daar het doel van onze „Makkerhulp".

District Spaarndam heeft een bijeenkomst op 24 Sept., met dezelfde spreker in „Ons Huis", Nova Zemblastr. 90.

District West I belegt tezamen met de Gemeenschap van het Hum. Verbond op Zaterdagavond 27 Sept. een samenkomst met als spreker P. C. Faber.

Aan de vooravond van „Makkerdag", dus Vrijdagavond 3 October, is er een afdelingsbijeenkomst in Krasnapolsky, Warmoestraat. Aanvang 20 uur.

Hier spreekt onze landelijke voorzitter, mr. dr. J. in 't Veld, over: „Onze Gemeenschapsplicht".

Voorts filmvertoning en voordracht.

Vrienden uit Amsterdam — wij rekenen op uw aanwezigheid.

Vraagt ook lijsten bij ons aan, waarmee u op door ons te verstrekken adressen kunt laten tekenen door allen, die „Makkerhulp" willen geven. Het zullen er velen zijn, als op 4 October al onze Amsterdamse medewerkers(sters) gaan:

Aan de slag — voor onze Makkerdag.

ARNHEM

heeft een straat- en huis-aan-huis-collecte op het programma staan. Ja, onze actieve vrienden daar doen het niet minder. Een prachtig voorbeeld in deze geteisterde stad, waar men ook nu niet bij de pakken neerzit.

Ter voorbereiding van de inzameling en ter propagering van ons werk, wordt op Woensdagavond 24 September een bijeenkomst gehouden. Spreker: ons hoofdbestuurslid H. Ploeg Jr. uit Utrecht. In Arnhem wordt 4 October een goede dag voor ons werk, dat staat vast.

BEVERWIJK.

Een propagandavergadering wordt gehouden op 23 Sept. in gebouw „Harmonie" in de Groenelaan. Spreker J. Boetje over: „Makkerhulp - Sociale plicht".

DELFT

gaat op „Makkerdag" een inzameling houden bij de leden van verschillende organisaties.

ENSCHEDE

Hier wordt op 25 September een propagandavergadering gehouden. Spreker: P. C. Faber, over „Makkerhulp". Verdere voorbereiding tot een goed resultaat op de „Makkerdag" heeft ook hier plaats.

DEN HELDER.

In het puntje van Noord-Holland weten ze ook wat aanpakken is. Op 4 October wordt een lijstcollecte gehouden.

Inmiddels wachten ze niet tot die dag met het winnen van begunstigers. Een lijstje van 8 nieuwe regelmatige bijdragen werd bij het bovenstaande bericht ingesloten. Tevens een scholingsplan voor het a.s. winterseizoen.

Een goede combinatie; financiële versterking, verdieping van het werk. Beide zijn onmisbaar en onze Helderse vrienden werken eraan.

LEEUWARDEN

Eerlijk gezegd hebben we gedacht: „daar hebben ze nog zo kort geleden die collecte gehad met *f* 1700.— opbrengst, dat wordt voor de „Makkerdag" niet veel." Maar dat is — gelukkig — mis en de „Makkerdag" wordt raak in de Friese hoofdstad. Weer anders dan met die *f* 1700-dag, maar niet minder actief.

Het begint op 1 October: grote toneelavond met medewerking van de arbeiderstoneelvereniging (noteer dat, andere afdelingen, in uw plaats zijn die misschien ook!). Mr. In 't Veld, onze landelijke voorzitter, spreekt die avond het propagandistisch woord.

Dan: 7000 folders worden verspreid in kringen waar verwacht kan worden, dat ze ons werk willen steunen. Een strook zit er aan, waar men minimaal een dubbeltje kan intekenen voor „Makkerhulp".

Zo terloops wordt dan ook nog even meegedeeld, dat „wij per 1 Sept., toen „Volksherstel" is opgeheven, dat deel van het werk overkregen dat door de sociale werkster onder de buitenkerkelijken werd gedaan. Met compleet kaartsysteem en wat geld. Ons adviesbureau opent 15 Sept. weer en krijgt de bezoekers over van het adviesbureau van V.H."

Verder wordt Boetje uitgenodigd spoedig naar Friesland te komen voor de propaganda. Die uitnodiging voor een soort elfstedentocht is direct aangenomen!

En wat Leeuwarden verder nog schreef, ziet u onderaan pagina 2. Dat is voor ons allemaal bestemd, met het antwoord.

LEIDEN

stelt de „Makkerdag" nog even uit, omdat ze op 3 October daar allemaal haring en brood moeten eten. Maar daarna: Zunderman Jr. brengt het voor elkaar.

Over de Leidse „Makkerdag" horen we meer, daar zijn we zeker van.

UTRECHT

komt op 30 September bijeen ter propagering van „Makkerhulp". J. Boetje spreekt er het propagandistische woord.

VELP—RHEDEN

schrijft: „Wat betreft „Makkerdag", kunnen wij u mededelen, dat wij een aanbevelingscomité hebben, waarin enige vooraanstaande personen uit onze gemeente hebben zitting genomen. De vergunning voor een huis-aan-huis-collecte, is bij B. en W. reeds aangevraagd en zal wel in orde komen. Ook hebben wij medewerking verzocht van enige muziekverenigingen bij de collecte. Van een vereniging is reeds een toestemmend antwoord ontvangen. U ziet dus, dat wij alle mogelijke moeite doen om alles zo goed mogelijk te doen slagen." Inderdaad, het is een voorbeeldige activiteit.

De inzet der actie naar buiten heeft plaats op 30 Sept. in het N.H.V., gebouw te Velp. De plaatselijke toneelvereniging voert „De rechte lijn" van Jan Fabricius op. P. C. Faber spreekt.

Muziek, toneel, een spreker die de mensen „laden" kan..... wie twijfelt aan het goede resultaat in deze afdeling?

ZAANSTREEK

Aan de gemeentebesturen van Zaandam, Koog aan de Zaan, Zaandijk en Wormerveer, is toestemming gevraagd tot het houden van een straatcollecte.

Artikelen worden geplaatst in de plaatselijke bladen en enkele bijeenkomsten, gehouden ter voorbereiding van de actie. Ook aan de Zaan komt het in orde met de „Makkerdag".

DE V.A.R.A. EN DE „MAKKERDAG".

Dank zij de grote medewerking van de V.A.R.A., kunnen wij ook gebruik maken van het machtige propagandamiddel der radio voor onze „Makkerdag".

Behalve de reeds gehouden toespraak door onze vriend C. v. d. Lende in dit nummer afgedrukt, heeft ook mevr. Otte-Arnolli in haar toespraken tot de huisvrouwen over ons werk gesproken en zal dit nog doen.

Op Woensdagavond 1 October, is er een vraaggesprek met onze secretaris P. C. Faber, van 20.05—20.15 in de rubriek „Dingen van de dag."

„Makkerdag" — 4 October — zelf brengt ons een toespraak door J. W. Lebon, V.A.R.A.-bestuurder en bestuurslid afd. Hilversum „Humanitas", om 20.05 uur.

Wij wekken op tot luisteren en vragen u hetzelfde te doen in de kring van uw vrienden en bekenden.

Zo wordt de naam „Humanitas" alom bekend en wat voor de „Makkerdag" vooral van belang is:

Giro 500.000 van de V.A.R.A. „Voor Makkerhulp".

N.V. DE ARBEIDERSPERS - AMSTERDAM